আহোম যুগৰ অৰ্থনীতি — আলোচনা কৰা।

আহোম যুগৰ অৰ্থনীতি আছিল কৃষিভিত্তিক। সাধাৰণ লোকৰ পৰা আৰম্ভ কৰি অভিজাত শ্ৰেণীলৈকে সকলোৱে প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাৱে কৃষিৰ লগত জড়িত আছিল। মধ্যযুগীয় অসমৰ কৃষিভিত্তিক আৰু গ্ৰাম্য অৰ্থনীতি যথেষ্ট আত্মনিৰ্ভৰশীল আছিল। প্ৰায়বোৰ অঞ্চলত কৃষিৰ যথেষ্ট বিকাশ ঘটিছিল আৰু প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ বাহিৰে অসমত কেতিয়াও খাদ্য সংকট হোৱা নাছিল। ৰুণাভিৰাম বৰুৱাৰ তথ্য মতে — কৃষিৰ লগত এক বৃহৎ সংখ্যক জনশক্তি জড়িত আছিল। অসমৰ কিছুমান গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ নামৰ পৰা সেইবোৰত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ সম্ভেদ পোৱা যায় — কমলাবাৰী, পানবাৰী, সৰিয়হতলী ইত্যাদি। ভৈয়ামৰ সমতল অঞ্চলত স্থায়ী আৰু পাহাৰীয়া ঠাইত ঝুম পদ্ধতিত খেতি কৰা হৈছিল।

প্ৰধান কৃষিজাত শস্য আছিল ধান। শালি, বাও আৰু আহু ধানৰ খেতি কৰা হৈছিল যদিও গ্ৰাম্য অৰ্থনীতিত শালি ধানৰ গুৰুত্ব আছিল অপৰিসীম। সৰিয়হ আছিল অন্য এক গুৰুত্বপূৰ্ণ শস্য। সীমিত পৰিমাণত বিভিন্ন মাহজাতীয় শস্য, তিলবীজ, ঘেঁহু আদিবোৰ খেতি কৰা হৈছিল। ৰপ্তানি বাণিজ্যত ব্যৱহাৰ হোৱা মুখ্য সামগ্ৰী আছিল জালুক, তেজপাত। চিহাবুদ্দিন তালিছৰ তথ্য মতে, অসমত যথেষ্ট পৰিমাণৰ ফল-মূল — কমলা, আম, নেমু, জলফাই, তেতেলি ইত্যাদি উৎপাদন কৰা হৈছিল। তামোল-পাণ আদিৰ লগতে কাণিও উৎপাদন কৰা হৈছিল।

মধ্যযুগৰ অসমত কৃষিকাৰ্যত নাঙল, কোৰ, মৈ, কাঁচি আদি মূল কৃষি সঁজুলি আছিল। গৰু আৰু ম'হ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। ৰূপিত, ফিৰিঙতি, কঠীয়াতলী আৰু বাওতলি এই চাৰিভাগত কৃষিভূমি বিভক্ত আছিল। জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থাও প্ৰয়োজন অনুসৰি কৰা হৈছিল।

আহোম যুগৰ অৰ্থনীতিত শিল্প-উদ্যোগৰ গুৰুত্বও যথেষ্ট। অসমত বস্ত্ৰ শিল্প, ৰঞ্জন শিল্প, হাতীদাঁতৰ সামগ্ৰী, নাও নিৰ্মাণ, সোণ উৎপাদন, ইটা নিৰ্মাণ আদি বিভিন্ন উদ্যোগ গঢ়ি উঠিছিল।

বস্ত্ৰ শিল্প-উদ্যোগৰ গুৰুত্ব এই সময়ত বিশেষভাৱে দেখা যায়। কপাহী, এড়ি, মুগা, পাট আদিৰে তৈয়াৰ কৰা বস্ত্ৰৰ মানদণ্ড উচ্চ খাপৰ আছিল। তালিছ আৰু টেভাৰনিয়াৰৰ তথ্য মতে অসমত উৎপাদিত পাটকাপোৰ অত্যন্ত সুন্দৰ হোৱাৰ লগতে ৰপ্তানি বাণিজ্যত যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। তিব্বত, চীন, ভূটান আদিৰ দেশত হোৱা বাণিজ্যৰ মূল-

Scanned with CamScanner

মাধ্যম আছিল মুগা কাপোৰ। প্ৰতাপ সিংহৰ দিনত মহিলাৰ বাবে বাম্ৰু-কলৈ আৰু পুৰুষৰ বাবে দৈনিক এৰী পাচি বা সৰাই তৈয়াৰ কৰাটো বাধ্যতামূলক আছিল।

অসমত ৰঞ্জন শিল্পৰ প্ৰসাৰ উল্লেখযোগ্য। গছৰ শিপা, পাত, বাকলি, নীল আদিৰে বিভিন্ন ৰং তৈয়াৰ কৰা হৈছিল।

বনজ সম্পদত চহকী অসমত বাঁহ-বেত, কাঠ আদি শিল্পৰো বিকাশ ঘটিছিল। বিভিন্ন প্ৰয়োজনৰ বাবে বিভিন্ন ধৰণৰ নৌকা নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। কাঠেৰে ৰাজকাৰেং, মন্দিৰ আদি নিৰ্মাণৰ লগতে বিভিন্ন ধৰণৰ আচবাব নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল।

হাতী দাঁতৰ সামগ্ৰী নিৰ্মাণ আছিল অন্য এক গুৰুত্বপূৰ্ণ শিল্প। ফণী, পেৰা, মূৰ্ত্তি, বিভিন্ন খেলৰ সামগ্ৰী ইয়াৰ পৰা তৈয়াৰ কৰা হৈছিল।

ধাতু শিল্পৰ প্ৰসাৰো যথেষ্ট উল্লেখযোগ্য। সোণ-ৰূপ, তাম, লোহা আদি বিভিন্ন ধাতুৰে তৈয়াৰ কৰা সামগ্ৰীসমূহে অৰ্থনীতিত যথেষ্ট গুৰুত্ব লাভ কৰিছিল। শিহাবুদ্দিনৰ তথ্য মতে অসমৰ সোৱণশিৰি, ব্ৰহ্মপুত্ৰ, বৰগাং, দিক্ৰং আদি নৈত সোণ কমোৱা হৈছিল আৰু এই সোণেৰে বিভিন্ন অলংকাৰ তৈয়াৰ কৰা হৈছিল। লোৰ ব্যৱহাৰ যথেষ্ট বেছি আছিল। হিলৈ, বৰটোপ, বন্দুক, তৰোৱাল আদি লোহাৰে তৈয়াৰ কৰা হৈছিল। শিলৰ ব্যৱহাৰো উল্লেখযোগ্য। সাঁকো, নক্সা, মূৰ্ত্তি আদি নিৰ্মাণত শিল ব্যৱহৃত হৈছিল।

আহোম যুগৰ অন্য এক গুৰুত্বপূৰ্ণ শিল্প আছিল মৃৎশিল্প। মাটিৰে বিভিন্ন ধৰণৰ ব্যৱহাৰ্য্য সামগ্ৰী নিৰ্মাণৰ লগতে পোৰামাটিৰে দেৱ-দেৱীৰ মূৰ্ত্তি, পুতলা আদি নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। ইটা তৈয়াৰ কৰাও এই শিল্পৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ আছিল।

মধ্যযুগীয় অসমৰ অৰ্থনীতিত কৃষিৰ লগতে ক্ৰমান্বয়ে গঢ়ি উঠা বিভিন্ন শিল্প-উদ্যোগসমূহে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল। দেশীয় আৰু বৈদেশিক বাণিজ্যত এইবোৰে বিভিন্ন ধৰণে প্ৰভাৱ পেলাইছিল আৰু লগতে ৰাজ্যখনক অৰ্থনৈতিক সমৃদ্ধিশালী কৰিছিল।